

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ९६/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - २७.०२.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २१ ते २७ फेब्रुवारी, २०२६)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २८ फेब्रुवारी ते ०४ मार्च, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
२१/०२	२२/०२	२३/०२	२४/०२	२५/०२	२६/०२	२७/०२	दिनांक	२८/०२	०१/०३	०२/०३	०३/०३	०४/०३
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं.से)	३४.०	३४.०	३५.०	३६.०	३७.०
							किमान तापमान (अं.से)	१७.०	१८.०	२०.०	२१.०	२१.०
							स. दु.	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५७	५३	४६	४१	३५
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	१९	१८	१६	१४	११
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	११	१२	१२	९	१०
							स. दु.	वायव्य	वायव्य	वायव्य	उत्तर	उत्तर-ईशान्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार बीड जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. बीड जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसामुळे कमाल तापमानात हळूहळू ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील २४ ते ४८ तासात किमान तापमानात हळूहळू घट होऊन त्यानंतर वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २७ फेब्रुवारी ते ०५ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक ०६ ते १२ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : मराठवाड्यात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता लक्षात घेता, पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची / काढणी	ऊस पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	काढणीपूर्व/ काढणी	हळद पिकात हळद काढणी करण्यापूर्वी पंधरा दिवस आधी पिकाला पाणी देणे बंद करावे. हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी.
हरभरा	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या हरभरा पिकाची काढणी करून घ्यावी.
करडई	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी करून घ्यावी.
उन्हाळी तीळ	रोप अवस्था	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची / काढणी	संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी जिब्रॅलिक १.५ ग्रॅम + चिलेटेड झिंक ५०० ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून घ्यावी.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	अंबे बहार डाळींब बाग फळधाराणा अवस्थेत असल्यामुळे आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूपणी करून भाजीपाला पिक तण विरहीत ठेवावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. नविन लागवड केलेल्या व गादी वाफ्यावरील रोपांना आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	आपल्या पशुंना उन्हामध्ये बांधु नका (निदान तिन उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्येच बांधणे चांगले). पशुंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशुंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही. जमल्यास पाण्यामधून क्षार द्यावेत, ५ लिटर पाण्यामध्ये चिमूटभर गुळ (२५ ग्रॅम), थोडे मिठ (५-१० ग्रॅम) आणि ५ ग्रॅम क्षार मिश्रण दिल्यास उत्तम, मात्र नजीकच्या पशुवैद्यकाचा सल्ला घेऊनच व्यवस्थापन करावे.

सदर कृषि हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १६/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - २७.०२.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २१ ते २७ फेब्रुवारी, २०२६)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक २८ फेब्रुवारी ते ०४ मार्च, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
२१/०२	२२/०२	२३/०२	२४/०२	२५/०२	२६/०२	२७/०२	दिनांक		२८/०२	०१/०३	०२/०३	०३/०३	०४/०३
							पाऊस (मिमी)		०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)		३४.०	३४.०	३५.०	३५.०	३६.०
							किमान तापमान (अं .सें)		२०.०	२१.०	२१.०	२२.०	२२.०
							स.	ढग स्थिती (आकाश)	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
						दु.							
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		६३	६१	५८	४८	४८
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		३५	३४	३१	२८	२६
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		६	१२	१३	११	१३
							स.	वाऱ्याची दिशा	दक्षिण	उत्तर- वायव्य	उत्तर	उत्तर- ईशान्य	उत्तर- ईशान्य
						दु.							

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार हिंगोली जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसांमधील कमाल तापमानात हळूहळू ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील २४ ते ४८ तासात किमान तापमानात हळूहळू घट होऊन त्यानंतर वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २७ फेब्रुवारी ते ०५ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक ०६ ते १२ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : मराठवाड्यात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता लक्षात घेता, पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची / काढणी	ऊस पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	काढणीपूर्व/ काढणी	हळद पिकात हळद काढणी करण्यापूर्वी पंधरा दिवस आधी पिकाला पाणी देणे बंद करावे. हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी.
हरभरा	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या हरभरा पिकाची काढणी करून घ्यावी.
करडई	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी करून घ्यावी.
उन्हाळी तीळ	रोप अवस्था	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची / काढणी	संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी जिब्रॅलिक १.५ ग्रॅम + चिलेटेड झिंक ५०० ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून घ्यावी.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	अंबे बहार डाळींब बाग फळधाराणा अवस्थेत असल्यामुळे आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून भाजीपाला पिक तण विरहीत ठेवावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. नविन लागवड केलेल्या व गादी वाफ्यावरील रोपांना आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी ०.२% एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	आपल्या पशुंना उन्हामध्ये बांधु नका (निदान तिव्र उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्येच बांधणे चांगले). पशुंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशुंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही. जमल्यास पाण्यामध्ये क्षार द्यावेत, ५ लिटर पाण्यामध्ये चिमूटभर गुळ (२५ ग्रॅम), थोडे मिठ (५ -१० ग्रॅम) आणि ५ ग्रॅम क्षार मिश्रण दिल्यास उत्तम, मात्र नजीकच्या पशुवैद्यकाचा सल्ला घेऊनच व्यवस्थापन करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १६/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - २७.०२.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २१ ते २७ फेब्रुवारी, २०२६)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २८ फेब्रुवारी ते ०४ मार्च, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
२१/०२	२२/०२	२३/०२	२४/०२	२५/०२	२६/०२	२७/०२	दिनांक	२८/०२	०१/०३	०२/०३	०३/०३	०४/०३
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .से)	३५.०	३६.०	३६.०	३५.०	३५.०
							किमान तापमान (अं .से)	१८.०	१८.०	१७.०	१८.०	१८.०
							स. ढग स्थिती	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							दु. (आकाश)	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८०	७६	६७	६२	५६
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	४४	४२	४१	३८	३५
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	११	१४	१५	१४	१२
							स. वाऱ्याची दिशा	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर	उत्तर
							दु.	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर	उत्तर

हवामान सारांश / चेतावणी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार जालना जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसामुळे कमाल तापमानात हळूहळू ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील २४ ते ४८ तासात किमान तापमानात हळूहळू घट होऊन त्यानंतर वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २७ फेब्रुवारी ते ०५ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक ०६ ते १२ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : मराठवाड्यात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता लक्षात घेता, पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची / काढणी	ऊस पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरेंट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	काढणीपूर्व/ काढणी	हळद पिकात हळद काढणी करण्यापूर्वी पंधरा दिवस आधी पिकाला पाणी देणे बंद करावे. हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी.
हरभरा	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या हरभरा पिकाची काढणी करून घ्यावी.
करडई	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी करून घ्यावी.
उन्हाळी तीळ	रोप अवस्था	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची / काढणी	संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी जिब्रॅलिक १.५ ग्रॅम + चिलेटेड झिंक ५०० ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून घ्यावी.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	अंबे बहार डाळींब बाग फळधाराणा अवस्थेत असल्यामुळे आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूपणी करून भाजीपाला पिक तण विरहीत ठेवावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. नविन लागवड केलेल्या व गादी वाफ्यावरील रोपांना आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	आपल्या पशुंना उन्हामध्ये बांधु नका (निदान तिन उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्येच बांधणे चांगले). पशुंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशुंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही. जमल्यास पाण्यामधून क्षार द्यावेत , ५ लिटर पाण्यामध्ये चिमूटभर गुळ (२५ ग्रॅम), थोडे मिठ (५-१० ग्रॅम) आणि ५ ग्रॅम क्षार मिश्रण दिल्यास उत्तम, मात्र नजीकच्या पशुवैद्यकाचा सल्ला घेऊनच व्यवस्थापन करावे.

सदर कृषि हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १६/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - २७.०२.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २१ ते २७ फेब्रुवारी, २०२६)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २८ फेब्रुवारी ते ०४ मार्च, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
२१/०२	२२/०२	२३/०२	२४/०२	२५/०२	२६/०२	२७/०२	दिनांक	२८/०२	०१/०३	०२/०३	०३/०३	०४/०३
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं.से)	३४.०	३४.०	३५.०	३६.०	३६.०
							किमान तापमान (अं.से)	२०.०	१९.०	२०.०	२१.०	२२.०
							स. दु.	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							ढग स्थिती (आकाश)					
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	६४	६२	५९	५४	५२
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३८	३६	३५	३३	३०
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	४	१३	११	१२	९
							स. दु.	पश्चिम	वायव्य	उत्तर-वायव्य	ईशान्य	उत्तर-ईशान्य
							वाऱ्याची दिशा					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार लातूर जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसाम कमाल तापमानात हळूहळू ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील २४ ते ४८ तासात किमान तापमानात हळूहळू घट होऊन त्यानंतर वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २७ फेब्रुवारी ते ०५ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक ०६ ते १२ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : मराठवाड्यात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता लक्षात घेता, पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची / काढणी	ऊस पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	काढणीपूर्व/ काढणी	हळद पिकात हळद काढणी करण्यापूर्वी पंधरा दिवस आधी पिकाला पाणी देणे बंद करावे. हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी.
हरभरा	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या हरभरा पिकाची काढणी करून घ्यावी.
करडई	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी करून घ्यावी.
उन्हाळी तीळ	रोप अवस्था	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची / काढणी	संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी जिब्रॅलिक १.५ ग्रॅम + चिलेटेड झिंक ५०० ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून घ्यावी.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	अंबे बहार डाळींब बाग फळधाराणा अवस्थेत असल्यामुळे आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूपणी करून भाजीपाला पिक तण विरहीत ठेवावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. नविन लागवड केलेल्या व गादी वाफ्यावरील रोपांना आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	आपल्या पशुंना उन्हामध्ये बांधु नका (निदान तिन उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्येच बांधणे चांगले). पशुंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशुंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही. जमल्यास पाण्यामधून क्षार द्यावेत , ५ लिटर पाण्यामध्ये चिमूटभर गुळ (२५ ग्रॅम), थोडे मिठ (५-१० ग्रॅम) आणि ५ ग्रॅम क्षार मिश्रण दिल्यास उत्तम, मात्र नजीकच्या पशुवैद्यकाचा सल्ला घेऊनच व्यवस्थापन करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १६/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - २७.०२.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २१ ते २७ फेब्रुवारी, २०२६)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २८ फेब्रुवारी ते ०४ मार्च, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
२१/०२	२२/०२	२३/०२	२४/०२	२५/०२	२६/०२	२७/०२	दिनांक	२८/०२	०१/०३	०२/०३	०३/०३	०४/०३
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .से)	३४.०	३४.०	३५.०	३६.०	३६.०
							किमान तापमान (अं .से)	२०.०	२१.०	१९.०	२०.०	२०.०
							स. ढग स्थिती	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
						दु.	(आकाश)					
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	६३	६२	६२	५६	५४
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३५	३३	३१	२९	२६
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	७	४	६	५	८
							स. वाऱ्याची दिशा	दक्षिण	उत्तर	उत्तर- ईशान्य	उत्तर	उत्तर- ईशान्य
						दु.						

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार नांदेड जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसांमधील कमाल तापमानात हळूहळू ३ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील २४ ते ४८ तासात किमान तापमानात हळूहळू घट होऊन त्यानंतर वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २७ फेब्रुवारी ते ०५ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक ०६ ते १२ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : मराठवाड्यात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता लक्षात घेता, पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची / काढणी	ऊस पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	काढणीपूर्व/ काढणी	हळद पिकात हळद काढणी करण्यापूर्वी पंधरा दिवस आधी पिकाला पाणी देणे बंद करावे. हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी.
हरभरा	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या हरभरा पिकाची काढणी करून घ्यावी.
करडई	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी करून घ्यावी.
उन्हाळी तीळ	रोप अवस्था	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची / काढणी	संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी जिब्रॅलिक १.५ ग्रॅम + चिलेटेड झिंक ५०० ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून घ्यावी.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	अंबे बहार डाळींब बाग फळधाराणा अवस्थेत असल्यामुळे आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूपणी करून भाजीपाला पिक तण विरहीत ठेवावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. नविन लागवड केलेल्या व गादी वाफ्यावरील रोपांना आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी ०.२० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	आपल्या पशुंना उन्हामध्ये बांधु नका (निदान तिन उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्येच बांधणे चांगले). पशुंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशुंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही. जमल्यास पाण्यामधून क्षार द्यावेत , ५ लिटर पाण्यामध्ये चिमूटभर गुळ (२५ ग्रॅम), थोडे मिठ (५-१० ग्रॅम) आणि ५ ग्रॅम क्षार मिश्रण दिल्यास उत्तम, मात्र नजीकच्या पशुवैद्यकाचा सल्ला घेऊनच व्यवस्थापन करावे.

सदर कृषि हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक - २७.०२.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २१ ते २७ फेब्रुवारी, २०२६)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक २८ फेब्रुवारी ते ०४ मार्च, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
२१/०२	२२/०२	२३/०२	२४/०२	२५/०२	२६/०२	२७/०२	दिनांक		२८/०२	०१/०३	०२/०३	०३/०३	०४/०३
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)		०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
३४.०	३३.९	३४.१	३१.५	३३.६	३४.०		कमाल तापमान (अं.से)		३४.०	३४.०	३५.०	३५.०	३६.०
१५.६	१७.२	१७.६	१४.६	१७.०	१६.०	१५.४	किमान तापमान (अं.से)		२०.०	२१.०	२१.०	२२.०	२२.०
स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	स.	ढग स्थिती (आकाश)	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	दु.							
८०	७२	७९	८९	७७	७८	८०	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		६३	६१	६१	५४	५२
२७	३१	२६	३७	२४	२६		दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		३५	३३	३१	२९	२६
३.८	२.४	२.३	४.२	३.६	२.६	२.२	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		५	१२	९	५	७
शांत	शांत	पश्चिम- वायव्य	शांत	उत्तर	शांत	शांत	स.	वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	वायव्य	उत्तर- वायव्य	उत्तर- ईशान्य	उत्तर
उत्तर- ईशान्य	पश्चिम- नैऋत्य	पूर्व-ईशान्य	पूर्व- आग्नेय	पश्चिम- नैऋत्य	पूर्व	दु.							
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील					पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२६ पासून आजपर्यंत			पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासून आजपर्यंत					
०.०					०.०			११५१.२					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार परभणी जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसामुळे कमाल तापमानात हळूहळू ३ ते ४ अंसे. ने वाढ होण्याची तर पुढील २४ ते ४८ तासात किमान तापमानात हळूहळू घट होऊन त्यानंतर वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २७ फेब्रुवारी ते ०५ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक ०६ ते १२ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : मराठवाड्यात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता लक्षात घेता, पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकाचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची / काढणी	ऊस पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरेट्रानोलीप्रॉल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	काढणीपूर्व/ काढणी	हळद पिकात हळद काढणी करण्यापूर्वी पंधरा दिवस आधी पिकाला पाणी देणे बंद करावे. हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी.
हरभरा	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या हरभरा पिकाची काढणी करून घ्यावी.
करडई	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी करून घ्यावी.
उन्हाळी तीळ	रोप अवस्था	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची / काढणी	संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी जिब्रॅलिक १.५ ग्रॅम + चिलेटेड झिंक ५०० ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून घ्यावी.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	अंबे बहार डाळींब बाग फळधारणा अवस्थेत असल्यामुळे आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूपणी करून भाजीपाला पिक तण विरहीत ठेवावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची काढणी करून घ्यावी. नविन लागवड केलेल्या व गादी वाफ्यावरील रोपांना आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटाटोप्रिड २०% एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानोलीप्रॉल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	आपल्या पशूंना उन्हामध्ये बांधू नका (निदान तिव्र उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्येच बांधणे चांगले). पशूंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशूंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही. जमल्यास पाण्यामधून क्षार द्यावेत , ५ लिटर पाण्यामध्ये चिमूटभर गुळ (२५ ग्रॅम), थोडे मिठ (५ -१० ग्रॅम) आणि ५ ग्रॅम क्षार मिश्रण दिल्यास उत्तम, मात्र नजीकच्या पशुवैद्यकाचा सल्ला घेऊनच व्यवस्थापन करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.